

Vloga psihiatra v domu starejših občanov - delavnica

Aleš Kogoj¹, Špela Šorli², Nina Konečnik³

UVOD

Večina starejših v Sloveniji se odloči za bivanje v domu starejših občanov (DSO), ko zaradi spleta okoliščin ne zmorejo več samostojno živeti v domačem okolju. Pomemben razlog za bivanje v DSO so bolezni, vključno z duševnimi motnjami. Med temi izstopa predvsem demenca, ki zaradi spremljajočih se vedenjskih in psihičnih sprememb zelo obremenjuje svoje. Duševne motnje pa se lahko pojavijo tudi pri stanovalcih DSO, ki so se odločili za bivanje v DSO iz drugih razlogov. Med temi je verjetno najpogostješa depresija, neredke pa so tudi ostale duševne motnje.

Glede na veliko število stanovalcev z duševno motnjo v DSO se zdi psihiatrična obravnava tam smiselna. Prednosti takega pristopa, ki je v praksi v slovenskih DSO, je kar nekaj: od tega, da stanovalcev ne obremenjuje prevoz in običajno čakanje v ambulantni, do tega, da se je mogoče lažje prilagajati potrebam in zmožnostim stanovalcev, kar je še zlasti pomembno pri stanovalcih z demenco. Pri delu pa se pojavljajo tudi različne dileme. V praksi je opazno različno težišče dela psihiatra v DSO. Ker je obseg dela psihiatra v DSO zelo raznolik, smo se v delavnici osredotočili na probleme, povezane pretežno s stanovalci z demenco. Namen delavnice je bil, da bi vsaj delno razjasnili dileme in si pomagali s pozitivnimi izkušnjami drugih.

Delavnice se je udeležilo osem zdravnikov, pet medicinskih sester, trije delovni terapevti ter šest drugih udeležencev. Delavnica je potekala v obliki predstavitve posameznih dejanskih primerov iz prakse z diskusijo udeležencev. Temu so sledila še vprašanja, namenjena udeležencem, ki so imeli možnost interaktivnega glasovanja.

Privolitev za pregled

V vseh domovih se soočajo s primeri, ko stanovalci ali njihovi svojci odklanjajo pregled psihiatra. Zato je bilo kot prvo izpostavljeno vprašanje privolitve oziroma možnosti odklonitve psihiatričnega pregleda. Zaenkrat ni navodil o opredeljevanju stanovalcev v DSO za pregled pri izbranem psi-

¹Doc. dr. Aleš Kogoj, dr. med., Enota za gerontopsihiatrijo, Psihiatrična klinika, Studenc 48, 1260 Ljubljana Polje; Katedra za psihiatrijo, Medicinska fakulteta, Zaloška 29, 1000 Ljubljana,

²Špela Šorli, dr. med., Zdravstveni dom Tolmin, Prešernova 6a, 5220 Tolmin

³Nina Konečnik, dr. med., Psihiatrična klinika, 1260 Ljubljana Polje